

ЗАТВЕРДЖЕНО

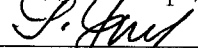
Наказ Вишого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
18 квітня 2019 року № 88-Н

Форма № П-2.04/1

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
„ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

 Г. О. Бірта

«03» / 09 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Технічне регулювання»

освітня програма «Експертиза та митна справа»,
«Товарознавство і торговельне підприємництво (ТКД)»

спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
код назва спеціальності

галузь знань 07 Управління та адміністрування
код назва галузі знань

ступінь вищої освіти бакалавр

Полтава 2020 р.

Укладач програми: доц. Семенов А.О., к.ф.-м.н., доцент кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

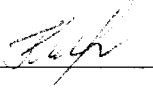
Робоча навчальна програма «Технічне регулювання» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри товарознавства, біотехнології експертизи та митної справи

Протокол від 03 вересня 2020 р, № 1.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми Експертиза та митна справа

к.т.н., доцент

О.В. Кириченко

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми Товарознавство і торговельне підприємництво (ТКД)

к.с.г.н., доцент

Ю.Г. Бургу

Зміст

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни	4
Розділ 3. Тематичний план навчальної дисципліни	6
Розділ 4. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	10
Розділ 5. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу	10
Розділ 6. Рекомендовані джерела інформації	10

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни «Технічне регулювання» для студентів освітньої програми Експертиза та митна справа, Товарознавства і торговельне підприємництво (ТКД)

(Експертиза та митна справа, Товарознавства і торговельне підприємництво (ТКД))

1. Місце в структурно-логічній схемі підготовки : висхідне, базовими для вивчення дисципліни є наступні дисципліни: «Державний ринковий нагляд» «Експертиза нехарчової продукції», «Ідентифікація та методи визначення фальсифікації товарів». Дисципліна є базовою для вивчення таких дисциплін «Експертиза документів», «Штрихове кодування», «Безпечність товарів», «Декларування товарів».
2. Кількість кредитів за ЄКТС – 3
3. Кількість модулів: денна – 2
4. Обов'язкова (варіативна) у відповідності до навчального плану – варіативна
4. Курс – 2
5. Семестр 4
6. Кількість годин, загальна: 90
- лекції: 4 семестр 16
- практичні заняття: 4 семестр 20
- самостійна робота: 4 семестр 54
- вид підсумкового контролю (зазначити: ПМК (залік), екзамен): 4 семестр - екзамен

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Технічне регулювання» є формування у студентів системи знань зі стандартизації, метрології та управління якістю, освоєння науково-методичних джерел державної системи стандартизації та державної метрологічної системи в Україні, нормативно-законодавчого забезпечення виробництва та сфери торговельно-економічного обігу продукції, теорії якості продукції і основоположних принципів побудови та функціонування системи управління якістю.

Для підготовки майбутніх висококваліфікованих фахівців, під час вивчення даної навчальної дисципліни заплановано вирішення таких **завдань**: набуття студентами знань щодо організаційно-методичних принципів та правових аспектів технічного регулювання та вивчення нормативної бази.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання для студентів освітньої програми

«Експертиза та митна справа»

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях (1); 	<ul style="list-style-type: none"> здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1); здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях (ЗК2); навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК5);

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> • застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності (2); • використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (4); • організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (5); • вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягти професійних цілей (6). • знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави (9); • оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів (15). 	<ul style="list-style-type: none"> • здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК6); • здатність працювати в команді (ЗК7); • здатність діяти відповідально та свідомо (ЗК10); • здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК11); • критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності (СК1); • здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур (СК2); • здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності (СК5); • здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності (СК6); • здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур (СК7); • здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур (СК9); • здатність брати участь в розробці проектів стандартів, методичних та нормативних матеріалів, технічної документації і в практичній реалізації розроблених проектів та програм; здійснювати контроль за дотриманням встановлених вимог, діючих норм, правил і стандартів (СК12).

«Товарознавство і торговельне підприємництво (ТКД)»

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> • використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях (1); • застосовувати набуті знання 	<ul style="list-style-type: none"> • здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1); • здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях (ЗК2); • навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК5); • здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності (2);</p> <ul style="list-style-type: none"> • використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (4); • організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (5); • вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягти професійних цілей (6). • знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави (9); • оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів (15). 	<p>з різних джерел (ЗК6);</p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність працювати в команді (ЗК7); • здатність діяти відповідально та свідомо (ЗК10); • здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК11); • критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності (СК1); • здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур (СК2); • здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності (СК5); • здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності (СК6); • здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур (СК7); • здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур (СК9); • здатність брати участь в розробці проектів стандартів, методичних та нормативних матеріалів, технічної документації і в практичній реалізації розроблених проектів та програм; здійснювати контроль за дотриманням встановлених вимог, діючих норм, правил і стандартів (СК12).

Розділ 3. Тематичний план навчальної дисципліни з розподілом навчального часу за видами занять

Таблиця 3. Тематичний план навчальної дисципліни «Технічне регулювання»

Назва модуля (розділу), теми та питання (лекції)	Обсяг годин	Назва теми та практичного заняття (питання і завдання)	Обсяг годин	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
Змістовий модуль 1. Порядок застосування системи стандартів і державний нагляд за їх додержанням				

<u>Тема 1. Основні поняття та загальні положення стандартизації</u> Лекція 1. 1. Основні поняття стандартизації. 2. Основні етапи розвитку стандартизації. 3. Функції стандартизації. 4. Методологічні та теоретичні основи стандартизації.	2	Практичне заняття 1. Основні положення, поняття в галузі стандартизації. Державна система стандартизації.	2	2-5, 7
		Практичне заняття 2. Методологічні та теоретичні основи стандартизації	2	2-5, 7
<u>Тема 2. Діяльність з міжнародної та регіональної стандартизації</u> Лекція 2. 1. Міжнародні та регіональні організації з питань стандартизації. 2. Міждержавна Рада з стандартизації, метрології та сертифікації. 3. Порядок розроблення та публікації міжнародних та регіональних стандартів.	2	Практичне заняття 3. Вивчення діяльності з міжнародної стандартизації	2	2-5
		Практичне заняття 4. Вивчення діяльності з регіональної стандартизації	2	2-5
<u>Тема 3. Стандартизація в Україні та міжнародне співробітництво в галузі стандартизації</u> Лекція 3. 1. Поняття національної системи стандартизації. 2. Національний орган із стандартизації та об'єкти стандартизації. 3. Порядок розроблення, затвердження та реєстрації стандартів. 4. Значення міжнародного співробітництва в галузі стандартизації.	2	Практичне заняття 5. Вивчення національної системи стандартизації	2	2-5, 9
		Практичне заняття 6. Вивчення нормативної бази національної системи стандартизації	2	2-5, 8
<u>Тема 4. Правила та методи розроблення і застосування національних нормативних документів</u> Лекція 4. 1. Правила побудови і позначення національних	2	Практичне заняття 7. Національні нормативні документи та правила і методи їх розроблення	2	2-5, 7-9, 11

стандартів та класифікаторів. 2. Правила і методи прийняття та застосування міжнародних і регіональних нормативних документів. 3. Інформаційне забезпечення з питань стандартизації.		Практичне заняття 8. Національні нормативні документи та правила їх застосування	2	2-5
Змістовий модуль 2. Основні принципи управління і контролю якості				
<u>5. Засоби вимірювань</u> Лекція 5. 1. Об'єкти вимірювань та їх міри. 2. Різновиди вимірювань. 3. Методи та принципи вимірювань.	2	Практичне заняття 9. Метрологія та її засоби вимірювань.	2	2-5, 23-27
		Практичне заняття 10. Метрологічні характеристики. Методи вимірювань	2	2-5, 23-27, 32
<u>6. Основи теорії вимірювань. Забезпечення єдності вимірювань.</u> Лекція 6. 1. Основний постулат метрології. 2. Правова основа єдності вимірювань. 3. Технічна база єдності вимірювань. 4. Відтворення основних одиниць фізичних величин	2	Практичне заняття 11. Проведення вимірювань та прийняття рішень. Фактори, що враховують під час проведення вимірювань	2	1, 2, 4, 6, 10, 13-18
		Практичне заняття 12. Стандартизація і атестація методик виконання вимірювань.	2	1, 2, 4, 6, 10, 13-17
<u>7. Державна система забезпечення єдності вимірювань.</u> Лекція 7. 1. Основні види метрологічної діяльності. 2. Структура системи метрологічних стандартів. 3. Метрологічне забезпечення якості продукції.	2	Практичне заняття 13. Петля коєсті та її роль в номенклатурі показників якості продукції	2	1, 2, 4, 6, 13-19, 30, 31
		Практичне заняття 14. Елементи системи якості підприємства. Вимоги до розробки стандартів.	2	1, 2, 4, 6, 13-22, 30, 31.
<u>Тема 8. Системи управління якістю</u> Лекції 8. 1. Основні етапи розвитку системи управління якістю 2. Принципи та стандарти управління якістю. 3. Впровадження систем	2	Практичне заняття 15. Розвиток систем управління якістю	2	2-5, 12, 21-29, 32
		Практичне заняття 16. Міжнародні системи стандартизації та сертифікації	2	2-5, 12, 21-29, 32

управління якістю.				
Разом:	16		32	

Розділ 4. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів

Таблиця 4. Розподіл балів, що отримують студенти за результатами вивчення навчальної дисципліни «Технічне регулювання»

Форми навчальної роботи	Вид навчальної роботи	Кількість балів
Лекція	1. Відвідування лекцій	0,5
	2. Наявність опрацьованого матеріалу з теми лекції (конспект)	0,5
Практичне заняття	1. Відвідування практичного заняття	0,5
	2. Обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0
	3. Виконання навчальних завдань	0,5
	4. Тестування	1,0
Самостійна робота	1. Вивчення окремих питань або тем, передбачених робочою програмою для самостійного опрацювання	10,0
	2. Індивідуально-консультативна робота	–
Поточний контроль	Поточна модульна робота 1	10,0
	Поточна модульна робота 2	10,0
Підсумковий контроль	Екзамен	40,0
Разом		100,00

Таблиця 5. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Технічне регулювання»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного підсумкового контролю
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та підсумковим контролем

Таблиця 6. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Технічне регулювання»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1.Участь в предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	1,0
	2.Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	1,0
	3.Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	2,0
	4.Інші	1,0
2. Науково-дослідна	1.Участь в наукових гуртках	1,0
	2.Участь в наукових студентських клубах	1,0
	3.Участь в наукових магістерських семінарах	4,0
	4.Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5,0
	5.Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5,0
	6.Інші заходи	2,0
3. Інші	1. Виготовлення ночних приладь	1,0
	2. Участь у підготовці мультимедійних засобів навчання	1,0

* - Максимальна кількість додаткових балів – 30.

Розділ 5. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу

1. Банк тестів за курсом, які розміщені у програмній оболонці Open test.
2. Супровід лекцій за курсом з використанням Microsoft PowerPoint Presentation.
3. Семенов А.О. Технічне регулювання : дистанційний курс // А.О. Семенов [Електронний ресурс] : Головний центр дистанційного навчання Полтавський університет економіки і торгівлі. – Режим доступу: <<http://el.puet.edu.ua>>.

Розділ 6. Рекомендовані джерела інформації

1. Семенов А.О. Стандартизація та сертифікація продукції та послуг : навчальний посібник / А. О. Семенов, Т.В. Сахно. – Полтава : ПУЕТ, 2017. – 88с.
2. Семенов А.О. Технічне регулювання (Оцінювання відповідності) : навчально-методичний посібник / А. О. Семенов, Г.М. Кожушко, Т.В. Сахно, Л.В. Берлінова. – Полтава : ПУЕТ, 2015. – 134 с.
3. Салухіна Н. Г. Стандартизація та сертифікація товарів і послуг : [підручник / Н. Г. Салухіна, О. М. Язвінська]. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 426 с.
4. Саранча Г.А. Метрологія, стандартизація, відповідність, акредитація та управління якістю: [підручник / Г.А. Саранча]. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 672 с.
5. Величко О. М. Основи стандартизації та сертифікації : [підручник / О. М. Величко, В. Ю. Кучерук, Т. Б. Гордієнко, В. М. Севастьянов]. – Херсон : – Олді-плюс, 2013. – 364 с.
6. Величко О. М. Метрологія та стандартизація: поняття та їхні визначення : [навч. посіб. / О. М. Величко, Л. В. Коломієць, Т. Б. Гордієнко. – Одеса : ВМВ, 2010. – 375 с.
7. Тіхосова Г. А. Сертифікація товарів та послуг : [навч. посіб. для вузів / Г. А. Тіхосова, О. Ф. Богданова, О. О. Горач]. – Херсон : – Олді-плюс, 2013. – 328 с.
8. Про технічні регламенти та оцінку відповідності : закон України [Чинний від 15.01.2015р. № 124-VII]. – К. : Відомості Верховної Ради України, 2015. - №14. – ст. 96.
9. Про стандартизацію : закон України [Чинний від 03.01.2015 р. № 1315-VII] - К. : Відомості Верховної Ради України, 2014. - №31. – ст. 1058.

10. Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції: закон України [Чинний від 02.12.2010р. №2735-VI]. – К.: Відомості Верховної Ради України, 2011. – №21 – ст. 144.
11. Системи управління якістю. Вимоги : ДСТУ ISO 9000-2015 – [Чинний від 2016-07-01]. – К. : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 13 с. – (Державний стандарт України).
12. Системи управління якістю. Вимоги : ДСТУ ISO 9001-2015 – [Чинний від 2015-01-31]. – К. : ДП «УкрНДНЦ», 2015. – 22 с. – (Державний стандарт України).
13. Системи екологічного застосування. Вимоги та настанови щодо застосування : ДСТУ ISO 14001-2015 – [Чинний від 2016-07-01]. – К. : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 23 с. – (Державний стандарт України).
14. Оцінка відповідності. Вимоги до органів з сертифікації продукції, процесів та послуг : ДСТУ ISO/IEC 17065:2012 [Чинний від 2016-01-01]. – К. : ДП «УкрНДНЦ», 2014. – 21 с. – (Державний стандарт України).
15. Величко О. М. Системи управління підприємств і організацій: основи та нормативне забезпечення : [підручник / О. М. Величко, Л.В.Коломієць, Т. Б. Гордієнко]. – Одеса : ВМВ, 2011. –287 с.